
W HOŁDZIE
KOMENDANTOM i HARCERZOM
„SZARYCH SZEREGÓW"
SAMODZIELNEGO HUFCA ZHP
RÓJ „OBRAZ"
W CZĘSTOCHOWIE
W 100-LECIE
POWSTANIA HARCERSTWA W POLSCE
1918 - 2018

W Częstochowie stanie obelisk ku czci Szarych Szeregów

2 marca 2020 20:24, Radio Maryja

W Częstochowie stanie pomnik upamiętniający Szare Szeregi. Plany społecznego komitetu mieszkańców poparła w poniedziałek Rada Miasta Częstochowa.

Jak poinformował w poniedziałek Urząd Miasta, wnioskodawcy od dwóch lat prowadzą akcję informacyjną dotyczącą budowy pomnika, złożyli też dokumenty do Urzędu ds. Kombatantów

oraz do Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie sfinansowania przedsięwzięcia. Społeczny Komitet Mieszkańców Częstochowy Budowy Pomnika – Obelisku Ku Czci Szarych Szeregów będzie się również starać pozyskać środki z Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Projekt został szczegółowo przeanalizowany przez Komisję Kultury i Promocji Rady Miasta Częstochowy, przy współpracy z Wydziałem Kultury, Promocji i Sportu oraz Wydziałem Administracji Architektoniczno-Budowlanej Urzędu Miasta Częstochowy. Spełnia wymogi formalne Zespołu ds. Estetyki Miasta.

Obelisk ma stanąć przy Skwerze Druha Zygmunta Łęskiego. Mają się na nim znaleźć się tablice poświęcone hm. Kpt. Eugeniuszowi Stasieckiemu ps. „Piotr Pomian", hm. por. Józefowi Wyżykowskiemu ps. „Zrzutka", hm. ppor. Zygmuntowi Łęskiemu ps. „Młody" i druhowi Zygmuntowi Wyżykowskiemu.

Konspiracyjną organizację Związku Harcerstwa Polskiego – Szare Szeregi – powołano 27 września 1939 r., w Warszawie. Była to najliczniejsza młodzieżowa organizacja konspiracyjna, która w połowie 1944 r. skupiała ponad 15 tys. członków, w tym ok. 7 tys. harcerek.

Początkowo do Szarych Szeregów przyjmowano tylko młodzież od 17 roku życia, jednak w związku z dużym zainteresowaniem osób młodszych ramy te postanowiono poszerzyć. Młodych ludzi zgłaszających się do organizacji dzielono na trzy grupy wiekowe. Najmłodsi, tzw. Zawiszacy, chłopcy w wieku 12-14 lat, byli szkoleni w ratownictwie i łączności. Nie brali udziału w bezpośrednich działaniach przeciw okupantowi. Zespoły starszych chłopców, w wieku 15-17 lat, tworzyły Bojowe Szkoły, w których prowadzono szkolenie wojskowe i przygotowywano do służby w oddziałach rozpoznawczych, zwiadowczych, łączności oraz pocztach dowódców różnych szczebli. Harcerze Bojowych Szkół brali udział w walce konspiracyjnej w Organizacji Małego Sabotażu Wawer (od 1941 Wawer-Palmiry), prowadząc propagandę wśród ludności polskiej; zajmowali się też wywiadem i zbieraniem informacji, przekazywanych ZWZ-AK i innym organizacjom podziemnym.

Zespoły skupiające młodzież powyżej 18 lat tworzyły Grupy Szturmowe pełniące służbę dywersyjną. W wyniku porozumienia Naczelnika Szarych Szeregów z komendantem Kierownictwa Dywersji AK (Kedyw), Grupy Szturmowe stały się oddziałami Kedywu.

Pierwszą akcją bojową Grup Szturmowych było wysadzenie torów kolejowych pod Kraśnikiem, w ramach akcji Wieniec II, w noc sylwestrową 1942-1943. Na przełomie sierpnia i września 1943 r. z warszawskich Grup Szturmowych utworzono podległy Kedywowi batalion „Zośka". Grupy Szturmowe wykonywały akcje dywersyjno-sabotażowe, odbijały więźniów, przeprowadzały zamachy na wysokich rangą funkcjonariuszy SS i policji. Wykonywaniem zamachów zajmowała się III kompania batalionu „Zośka", nosząca kryptonim „Agat", a później „Pegaz".

Dziełem harcerzy z „Agata" był m.in. zamach na Franza Kutscherę – szefa policji i SS dystryktu warszawskiego. W marcu 1943 r. Szare Szeregi przeprowadziły owianą legendą zbrojną akcję pod Arsenałem, w której z rąk gestapo odbici zostali polscy więźniowie, wśród nich m.in. Jan Bytnar „Rudy". W czasie Powstania Warszawskiego bataliony Szarych Szeregów walczyły w szeregach Armii Krajowej. Najmłodsi, Zawiszacy, zapewniali łączność walczącym oddziałom oraz stanowili większość obsady osobowej powstańczej poczty polowej.

Organizację rozwiązano w styczniu 1945 r.

Uchwała Rady Mias6ta Częstochowy

Życiorysy
Eugeniusz Stasiecki (1913 - 1944)

Eugeniusz Stasiecki ps. Piotr, Poleski, Piotr Pomian (ur. 19 lutego 1913 w Radomiu, zm. 16 sierpnia 1944 w Warszawie) – nauczyciel, harcmistrz, szef Głównej Kwatery Szarych Szeregów „Pasieki" (1943–1944), zastępca naczelnika Szarych Szeregów (1944), jeden z najwybitniejszych instruktorów harcerskich czasów wojny, kapitan AK, poległ w powstaniu warszawskim walcząc w harcerskim batalionie „Zośka".

Urodził się 19 lutego 1913 w Radomiu, jako syn Tadeusza Stasieckiego (1884-1966) – robotnika w hucie szkła i Berty Austen (1884–1956).

W latach 1920–1927 uczęszczał do siedmioklasowej szkoły powszechnej w Radomiu. Od 1927 uczył się w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim w Radomiu i tam w maju 1932 otrzymał dyplom nauczyciela publicznych szkół powszechnych. Był kolejno nauczycielem w Powszechnej Szkole Wyznaniowej dla dzieci żydowskich w Radomiu, od 1933 w Szkole Powszechnej w Cykarzewie pod Częstochową, a po ukończeniu Dywizyjnego Kursu Podchorążych Rezerwy przy 24 pp w Łucku (wrzesień 1934 – październik 1935) w Szkole Powszechnej nr 21 w Częstochowie.

W czasie nauki w seminarium działał w III Radomskiej Drużynie Harcerzy im. Tadeusza Kościuszki. W 1931 wchodził w skład delegacji Chorągwi Radomskiej ZHP na Zlot Skautów Słowiańskich w Pradze. Zorganizował w Radomiu i następnie prowadził Drużynę Harcerzy przy Średniej Szkole Technicznej, założył również Drużynę Harcerzy w Cykarzewie, zaś w Częstochowie prowadził Drużynę Harcerzy i był instruktorem w hufcu częstochowskim. Od 1937 komendant I Hufca Męskiego w Częstochowie.

W kampanii wrześniowej 1939 walczył jako dowódca plutonu w stopniu podporucznika rezerwy w składzie 74 pułku piechoty 7 Dywizji Piechoty.

W czasie okupacji niemieckiej nadal pracował jako nauczyciel w Szkole Powszechnej nr 21 w Częstochowie, a od listopada 1939 był jej kierownikiem. Kiedy w kwietniu 1941 otrzymał od władz niemieckich zakaz pracy w szkolnictwie, krótko pracował jako robotnik w hucie „Stradom".

W konspiracji od października 1939 jako organizator Roju „Obraz" (częstochowskiego samodzielnego Hufca Szarych Szeregów). Poszukiwany przez Gestapo, od lipca 1941 ukrywał się w leśniczówce koło Włoszczowy.

Jesienią 1941 ściągnięty przez Naczelnika Szarych Szeregów hm. Floriana Marciniaka przybył do Warszawy. Mieszkał jako sublokator przy ul. Kazimierzowskiej 85 i przy ul. Promyka. Początkowo był wizytatorem, a od stycznia 1943 szefem Głównej Kwatery Szarych Szeregów „Pasieki", pod pseudonimem „Piotr Pomian". W okresie październik 1943 - marzec 1944 kierował także III kursem Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty Szarych Szeregów „Agricola" w stopniu porucznika rezerwy.

Członek ścisłej 6-osobowej Głównej Kwatery Harcerzy od jesieni 1943, w czerwcu 1944 został zastępcą naczelnika Szarych Szeregów „Orszy". Jednocześnie z ramienia „Pasieki" wizytator Grup Szturmowych Szarych Szeregów, a od wiosny 1944 oficer oświatowo-wychowawczy w baonie AK „Zośka".

W lipcu 1944 obronił pracę magisterską z pedagogiki na tajnej Wolnej Wszechnicy Polskiej.

W powstaniu warszawskim delegat Szarych Szeregów przy Oddziałach Dyspozycyjnych „Broda 53" Kedywu Komendy Głównej Armii Krajowej. Brał udział w walkach batalionu „Zośka", w którym był zastępcą dowódcy ds. wychowawczych.

Poległ 16 sierpnia 1944 dowodząc natarciem dwóch plutonów w okolicy ul. Stawki (getto). Pośmiertnie awansowany do stopnia kapitana ze starszeństwem z 15 sierpnia 1944.

Oficer rezerwy piechoty WP: podporucznik 1937, porucznik 3 maja 1944, kapitan 15 sierpnia 1944.

Odznaczony: Krzyż Walecznych dwukrotnie, Krzyż Virtuti Militari V klasy - 15 sierpnia 1944

wikipedia.pl

Józef Wyżykowski (1925 - 2011)

Ekonomista, żołnierz Armii Krajowej - Szarych Szeregów, działacz harcerski. Urodził się 1 marca 1925 roku w Częstochowie; był synem Józefa i Julii z domu Wróblewskiej. W roku 1939 ukończył Szkołę Powszechną im. Adama Mickiewicza w Częstochowie, gdzie jednocześnie należał do 19. Drużyny Harcerzy im. Zawiszy Czarnego, pełniąc w niej funkcję zastępcy drużynowego. Zdał egzamin do Gimnazjum Handlowego, ale na skutek zamknięcia szkoły przez Niemców nauki w niej nie podjął, uczęszczał natomiast do Gimnazjum im. H. Sienkiewicza, które krótko funkcjonowało i zostało również zamknięte przez władze okupacyjne. Uczęszczał dwa lata do szkoły średniej handlowej, na której działalność Niemcy pozwolili, a po jej zamknięciu - na tajne nauczanie (komplety), które prowadził prof. A. Miller (rozstrzelany później przez hitlerowców). W konspiracji ukończył trzecią klasę gimnazjum (mała matura). W październiku 1941 roku został przyjęty przez nauczyciela Gimnazjum Handlowego, Juliana Kielara, pseud. „Prokocimski” do konspiracyjnego harcerstwa. Przyjął pseudonimy Adek, Mietek. Uczestniczył w akcjach tzw. małego sabotażu, prowadził akcje wywiadowcze, m.in. co do rozmieszczenia jednostek wojskowych wroga na terenie miasta, brał udział w kolportowaniu prasy podziemnej, przenoszeniu broni na kursy szkoleniowe i jej przechowywanie, „produkcji” - wspólnie z bratem Rudolfem plakatów an- tyniemieckich i nalepianie ich na płotach i murach, wykonywaniu i zawieszaniu chorągiewek biało-czerwonych na drutach telefonicznych, zamalowywaniu niemieckich nazw ulic i placów. Był uczestnikiem szkoły młodszych dowódców, którą ukończył i otrzymał stopień kaprala. Dostał przydział do kompanii „Judym”. Od 1942 do 1944 r. pełnił funkcję instruktora szkolenia sanitarnego drużyn Szarych Szeregów. W konspiracji

był do 17 stycznia 1945 r. W czasie okupacji pracował w Spółdzielni Rolniczej jako pomocnik księgowego. W r. 1945 podjął naukę w Gimnazjum i Liceum Handlowym, którą ukończył w 1947 r. W tym też roku zdał egzamin i został przyjęty do Wyższej Szkoły Administracyjno - Handlowej w Częstochowie. Studia ekonomiczne ukończył w 1950. Studiując, pracował w Spółdzielni Księgarskiej „Oświata", a następnie w „Domu Książki". Od września 1950 roku rozpoczął pracę w Narodowym Banku Polskim w Częstochowie, ostatnio jako Inspektor w wydziale kredytów Narodowego Banku Polskiego. Pracując i studiując, nadal był czynnym instruktorem Związku Harcerstwa Polskiego. Brał udział we wszystkich uroczystościach patriotyczno - religijnych i rocznicowych. Czynnie pracował w Komisji Historycznej Hufca, pełniąc funkcję jej sekretarza, jak również w Kręgu Seniora im. Józefa Wyżykowskiego - swojego ojca. Posiadał stopień podharcmistrza. Należał do Stowarzyszenia Szarych Szeregów Oddział Częstochowa, gdzie pełnił funkcję sekretarza zarządu oddziału, a ostatnio skarbnika. W 2010 roku mianowany został przez Prezydenta Rzeczpospolitej Polski - Zwierzchnika Polskich Sił Zbrojnych - podporucznikiem WP. Od stycznia 1992 r. był na emeryturze. Zmarł 31 lipca 2011 roku. Pochowany został na cmentarzu św. Rocha w Częstochowie, w sektorze 56, rząd 1, grób 11. Odznaczony został m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Za Zasługi dla ZHP, odznaką Okręgu Radomsko - Kieleckiego AK, krzyżem 85 - lecia Harcerstwa Ziemi Częstochowskiej, odznaką Za Zasługi dla Hufca Częstochowa. W małżeństwie z Aurelią Sitarską (1933 - 2000) miał dwóch synów: Jacka (1959) i Michała (1975). Na podstawie informacji Jacka Wyżykowskiego - syna Konrada.

wikipedia.pl

Zygmunt Łęski (1923 - 2004)

Zygmunt Łęski ps. „Młody" (ur. 14 lipca 1923 w Częstochowie, zm. 17 sierpnia 2004) – harcmistrz, żołnierz Armii Krajowej, wychowawca młodzieży, miłośnik polskich gór.

Zygmunt Łęski pochodził z rodziny mocno zaangażowanej w harcerstwo od najmłodszych lat. We wrześniu 1939 pierwsze konspiracyjne zebranie Szarych Szeregów odbyło się w mieszkaniu Łęskich. W działalność konspiracyjną zaangażowana była cała rodzina.

Uczestniczył w akcjach „małego sabotażu", kolportował prasę konspiracyjną. W 1944 ratując się przed aresztowaniem wyjechał z Częstochowy. Stał się żołnierzem oddziału AK dowodzonego przez Jerzego Kurpińskiego „Ponurego", stacjonującego w lasach pod Złotym Potokiem. Uczestniczył wraz z oddziałem „Ponurego" w wyprawie na odsiecz powstaniu warszawskiemu. Jesienią 1944 ponownie w lasach złotopotockich walczył w oddziale AK pod dowództwem Stanisława Bączyńskiego „Basa". Uczestniczył m.in. w udanym zamachu na szefa gestapo w Żarkach – Schuberta.

W styczniu 1945 oddział został rozwiązany, a Bączyński aresztowany przez NKWD. Zygmunt Łęski kontynuował działalność konspiracyjną w szeregach Konspiracyjnego Wojska Polskiego dowodzonego przez kpt. Stanisława Sojczyńskiego „Warszyca". Dokonał m.in. symbolicznego aktu sabotażu – zniszczenia Pomnika Wdzięczności Armii Radzieckiej (czołgu) stojącego na centralnym placu miasta.

Aresztowany w 1946 przez władze komunistyczne. Po ośmiomiesięcznym śledztwie i przesłuchaniach został skazany na 15 lat więzienia (prokurator żądał kary śmierci, która została zamieniona na więzienie ze względu na jego młody wiek). Po pobycie w rawickim więzieniu, w wyniku amnestii został zwolniony w kwietniu 1951.

Po wyjściu z więzienia ukończył Liceum Pedagogiczne, a następnie studia w Wyższej Szkole Rolniczej w Poznaniu. Poświęcił się pracy w szkolnictwie oraz pracy społecznej. Pracował m.in. w Szkole Podstawowej nr 11 w Częstochowie. Był uznawany za wzorowego nauczyciela, specjalistę od wychowania „trudnej młodzieży". W 1975 rozpoczął pracę wizytatora-metodyka w Kuratorium Oświaty i Wychowania w Częstochowie. Działał w PTTK jako przewodnik turystyczny, przodownik turystyki pieszej i górskiej. Przez wiele lat przewodniczył Komisji Młodzieżowej PTTK, Komisji Turystyki Górskiej i Turystyki Pieszej.

W 1990 w pierwszych wolnych wyborach został wybrany radnym Miasta Częstochowy, pracował w Komisji Edukacji oraz Komisji Sportu i Turystyki.

Od lat 30. XX wieku do końca swoich dni harcerz ZHP. W początkach lat 60. zorganizował wyjątkową Harcerską Grupę Grotołazów. Efektem prac tej Grupy było odkrycie nowych jaskiń na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej oraz w Tatrach. Tradycyjnie też od lat 60. co roku Zygmunt Łęski był organizatorem zimowych i letnich obozów wędrownych dla młodzieży, podczas których dzielił się swoją wiedzą, doświadczeniem, pokazywał miejsca pamięci narodowej i piękno Polski.

Otrzymał wiele wyróżnień i odznaczeń. Między innymi Krzyż Partyzancki, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Zwycięstwa i Wolności 1945 oraz wiele dyplomów, podziękowań i nagród za krzewienie idei patriotyzmu, troskę o wychowanie młodych pokoleń oraz propagowanie turystyki.

W 2003 otrzymał od prezydenta Miasta Częstochowy wyróżnienie „Tym co służą Miastu i Ojczyźnie”.

Zginął w wieku 81 lat w trakcie samotnej wspinaczki w okolicach Rysów – w miejscu najbliższym jego sercu – w Tatrach.

wikipedia.pl

Zygmunt Wyżykowski (1905-1977)

Żołnierz Niezłomny, Członek Szarych Szeregów.

Rok 1918 i Wolna Polska zastała Zygmunta Wyżykowskiego 13 latkiem na terenie Częstochowy. Wraz z bratem Józefem Wyżykowskim musieli odnaleźć się w nowych okolicznościach. Nikt nie wiedział, co to Wolność, i kraj bez zaborów i zaborców. Bracia Wyżykowscy kształcili się na terenie Radomia i Częstochowy.

Tutaj jako nastolatkowie budowali struktury poziome, powiatowe, miejskie od zera. Józef Wyżykowski budował oświatę, nauczycielstwo, pedagogikę i urząd skarbowy. Zygmunt Wyżykowski zajął się bezpieczeństwem II Rzeczypospolitej, budową struktur policji, wywiadu i kontrwywiadu. W latach 30-tych XX wieku Zygmunt Wyżykowski jest oficerem kontrwywiadu oddział II Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej potocznie „dwójką”.

Do 1939 roku, jako oficer kontrwywiadu specyficznie zajmuje się walką z bolszewikami, komunistami z ZSRR i terenów Polski. Jego komórka zajmowała się neutralizacją fizyczną (czyli zabijaniem) komunistycznych wrogów Polski na terenie Kraju i poza granicami. Dlatego też do roku 1939 działalność i tożsamość Zygmunta Wyżykowskiego była ściśle tajna nawet dla ministerstwa spraw wewnętrznych i polityków polskich, wśród których byli szpiedzy bolszewiccy. Ze względu na bezpieczeństwo struktur komórki i rodziny najbliższej tożsamość musiała być głęboko zakonspirowana i „przykryta”. Bliskie kontakty z wywiadem Watykanu, Włoch i Wielkiej Brytanii. O działalności kontrwywiadowczej specjalnej Zygmunta Wyżykowskiego wiedziała tylko żona Emilia i brat Józef Wyżykowski, działacz harcerski i urzędnik skarbowy II Rzeczypospolitej i dwóch generałów wojska polskiego. Cała reszta współpracowników traktowała go jak kolegę oficera kontrwywiadu tzw. „dwójki” pełniącego służbę „jakąś” dla Rzeczypospolitej.

Zygmunt unieszkodliwił omal wszystkie komórki wywiadowcze Moskwy na terenie Polski i bezlitośnie zabijał przywódców komunistycznej partii w Polsce. Po prostu miał talent. Naturalnie komuniści z Moskwy i innych krajów polowali na niego również lecz bezskutecznie.

Po wybuchu II wojny światowej Rząd II RP ewakuował się do Rumunii. Do dyspozycji Zygmunta było miejsce w samolocie do Rumuni, dla niego i jego rodziny. Ze względu na matkę Łucję i jej stan zdrowia Zygmunt cofnął cię z całą rodziną z płyty lotniska i został w kraju.

Polska została zaatakowana przez Niemcy i ZSRR omal jednocześnie. Wywiady tych państw okupantów poszukiwały Zygmunta w celu unieszkodliwienia go. Po decyzji pozostania w kraju okupowanym musiał zejść „do podziemia” i rodzina musiała otrzymać nową tożsamość. Przez całą okupację funkcjonował w obrębie Armii Krajowej, największej armii podziemnej znanej w cywilizowanym świecie i historii świata.

W szczególności przynależał i współtworzył Referat Policyjny w wydziale Bezpieczeństwa i Kontrwywiadu Oddział II Komendy Głównej Armii Krajowej, Kedyw AK-Egzekucja i Likwidacja.

Biorąc pod uwagę działalność jaką prowadził w drugiej Rzeczypospolitej do 1939 roku w strukturach podziemnych AK był „czyścicielem" wewnętrznym, i miał „licencję na zabijanie" do szczebla generalskiego włącznie. Nie tłumaczył się z likwidacji nikomu. Po prostu sporządzał raporty dla dowódcy. Na swoją wiedzę i sumienie brał ocenę kogo należy zlikwidować.

Oprócz zabijania zdrajców w strukturach Armii Krajowej dokonywał egzekucji na zdrajcach Polski typu szmalcownicy, prostytutki na usługach Gestapo, donosiciele, żydzi konfidenci, folksdojcze, „zrzutki moskiewskie" – spadochroniarze z radiostacjami tworzący przyczółki dla Gwardii Ludowej i Armii Ludowej.

Jego grupy szturmowe, w formie batalionów, wybitnie specjalizowały się w czasie okupacji w wyszukiwaniu „w terenie" i likwidowaniu „zrzutków moskiewskich: i leśnych zalążków Gwardii Ludowej i Armii Ludowej. Były to egzekucje i likwidacje brutalne, makabryczne i spektakularne w celu odstraszenia ludności polskiej w pomaganiu komunistom.

Dzięki brutalności baonów likwidacyjnych Zygmunta na terenie jego działalności było sterylnie, czyli konfidenci i gestapo byli nieaktywni. Czyli nie krzywdzili społeczności polskiej w czasie okupacji. Między innymi takim „wysterylizowanym" miastem przez braci Zygmunta i Józefa Wyżykowskich była Częstochowa. Dlatego też to w Częstochowie na ulicy 7 kamienic pod klasztorem ukryty był sztab powstania warszawskiego po kapitulacji tegoż zrywu patriotycznego.

Kilka osób ze sztabu ukryło się w Otwocku, Poznaniu itd. Wszyscy zostali złapani i zabici przez gestapo. W Częstochowie w 100% wszyscy ukryli się, przeczekali i zostali przerzuceni, i poukrywani skutecznie, i przeżyli.

W Częstochowie też byli konfidenci, SS i Gestapo ale wszyscy milczeli, przerażeni brutalnością szwadronów śmierci, braci Wyżykowskich i Szarych Szeregów.

Zygmunt Wyżykowski wraz ze swoimi batalionami śmierci operował na terenie Warszawy, Łodzi, Radomia, Krakowa i w tzw. „terenie". Działał też w okolicach Lublina i Rzeszowa. Często wyjeżdżał za granice Polski przewożąc brylanty do komórek kontrwywiadu i wywiadu. Brylanty były na wtedy uniwersalną monetą, jaką posługiwały się wszystkie wywiady świata II wojny. Przede wszystkim były małe. Do dziś mam i noszę płaszcz skórzany Zygmunta ze skrytkami misternymi właśnie na brylanty. Płaszcz ten był również świadkiem kilkuset egzekucji na konfidentach, komunistach i bolszewikach. Zygmunt Wyżykowski miał na swoim koncie do 1939, po 1939 roku, i po 1945 do 1954 roku kilka tysięcy likwidacji osobiście, i zlecając na piśmie innym egzekutorom. Dlatego też w 1945 roku, kiedy Armia Czerwona weszła do Polski Zygmunt Wyżykowski otrzymał zaocznie dwa wyroki śmierci – jeden od Rządu Komunistycznego Polski, a drugi od NKWD Moskwa.

I tu należy się retrospekcja i wyjaśnienie skąd w rodzinie Wyżykowskich tyle determinacji, brutalności, skuteczności i patriotyzmu na niwie bezwzględnego likwidowania wszystkiego co komunistyczne, bolszewickie, rosyjskie.

Ród Wyżykowskich przez stulecia żył stabilnie w dworach w okolicy Włoszczowy i tu doświadczał bestialstwa zaborcy Rosji Carskiej. Dlatego też, gdy nadszedł rok 1863 dziadek Zygmunta i Józefa Wyżykowskich ruszył do powstania.

Są opisane te zdarzenia w książkach o powstaniu i harcerstwie. Powstanie styczniowe 1863 roku upadło. Dwory i majątki zostały skonfiskowane. Dziadek Wyżykowski po ucieczkach strumieniami w styczniu (-40 °C) dla zmylenia psów tropiących i kozaków zapadł na schorzenia płucne przewlekłe i po kilku latach zmarł. Pozostała wdowa z małymi dziećmi i bez środków do życia. Szczęściem było to, że rodzina ukryła się w Częstochowie, i tu „zginęła w tłumie". Inaczej wszyscy skończyliby na Syberii i zniknęli w dołach tundry i stepów wiecznej zmarzliny.

Mama Zygmunta i Józefa urodziła się cztery lata po powstaniu i jej codziennością było bliskie wspominanie zrywu patriotycznego i codziennej nędzy wynikającej z zaborów Rosji Carskiej, i prześladowań ze strony kawalerii kozackiej szerzącej terror. Codziennością był strach przed dekonspiracją byłych powstańców styczniowych, i przerażenie związane z zesłaniem na Sybir, czyli na śmierć pewną. Mama Łucja Wyżykowska wychowała swoich synów Józefa i Zygmunta w skromności, patriotyzmie i poszanowaniu pamięci zrywów powstańczych polskich patriotów, no i w nienawiści do Rosji Carskiej. Zygmunt Wyżykowski jako dorosły młodzianin zdawał sobie sprawę, że wrogiem śmiertelnym odwiecznym Polski jest Rosja. Wiedział też, że nie ma znaczenia kto aktualnie rządzi Rosją, Car, Lenin czy bolszewik. Celem nadrzędnym Polaka i

kontrwywiadu polskiego jest neutralizować Rosjan, ich wywiad, wojsko i konfidentów dla nich pracujących wewnątrz łona ukochanej wolnej Polski Rzeczypospolitej. Rok 1945, czyli koniec wojny hitlerowskiej i tzw. „wyzwolenie przez Armię Czerwoną" było dla Zygmunta Wyżykowskiego wejściem znów pod panowanie okupacyjne znienawidzonej Rosji, tym razem komunistycznej.

Józef Wyżykowski jako harcmistrz – Szare Szeregi ujawnił się w 1945 roku i nie został zabity przez NKWD i UB.

Zygmunt Wyżykowski z dwoma wyrokami śmierci od NKWD-Moskwa i UB-Polska Ludowa musiał zostać nadal w podziemiu antykomunistycznym i antysowieckim.

W pierwszym roku 1945 zakonspirował się na wyspie Uznam, gdzie były wyrzutnie hitlerowskie V1 i V2 w czasie wojny. Na wtedy były to ziemie odzyskane po Niemcach, czyli nie znane rubieże na „krańcach świata". Tam z nową tożsamością został leśniczym i zamieszkał w lasach, w leśniczówce. Nadal działał i prowadził egzekucje na komunistach i żołnierzach ZSRR. Po kilku latach nastąpiła dekonspiracja i wtedy Zygmunt Wyżykowski przeniósł się na ziemie odzyskane, nadal na zachodzie Polski, w okolice Karpacza, Cieplic, Jeleniej Góry, Góry Stołowe, Karkonosze. Na ziemiach odzyskanych na wtedy był „dziki zachód z westernu" i nikt nie znał nikogo, a prawem była pięść, pistolet, UB, NKWD i przebrani gestapowcy za powracających „zza Buga".

Na ziemiach odzyskanych były dziesiątki opuszczonych zamków, zameczków, pałaców, pałacyków z pełnym wyposażeniem. Tam też zakonspirował się Zygmunt i prowadził swoją działalność wywiadowczą i kontrwywiadowczą dla Rządu Londyńskiego. Sytuacja w Polsce Ludowej stabilizowała się i UB było coraz silniejsze. Zygmunt Wyżykowski został namierzony w okolicach Jeleniej Góry i musiał uciekać w rodzinne strony, tj. Włoszczowa, Koniecpol, Częstochowa.

Cały czas współpracował jako kurier kontrwywiadu z Brygadą Świętokrzyską i oddziałami Sojczyńskiego „Warszyca".

Na koniec w latach 50-tych XX wieku został sam jak palec w podziemiu i konspiracji. Był sam dla siebie Prezydentem na uchodźctwie, generałem, szefem wywiadu i żołnierzem wyklętym i

przeklętym.

Na terenie Polski takich jak Zygmunt Wyżykowski było nie więcej jak dziesięciu. Trzeba pamiętać, że w 1945 r. Zygmunt miał pełną rodzinę: żonę i dzieci. Musiał wtedy zerwać kontakt całkowicie z rodziną i dawał tylko świadectwa życia przez umyślnych kurierów przybywających z gotówką dla rodziny. W tym czasie UB w Częstochowie wielokrotnie torturowało żonę Emilię i nastoletnie dzieci, aby dowiedzieć się gdzie ukrywa się Zygmunt – „zapluty karzeł reakcji". Rodzina nie wydała go mimo tortur, gdyż nie wiedziała gdzie przebywa!

Zygmunt Wyżykowski do 1954 roku ukrywał się wokół Częstochowy w jaskiniach i grobowcach na cmentarzach, w okolicach Janowa, Złotego Potoku, Mstowa, Siedlca Dużego i Małego.

Z początku żył z magazynów partyzanckich zakonspirowanych po lasach, po „leśnych ludziach". Wiedzę o magazynach podziemnych z konserwami i bronią posiadał jako oficer kontrwywiadu. Nadal likwidował konfidentów z list proskrypcyjnych, między innymi „Iwana" Iwanowa bolszewickiego szpiega z Częstochowy. Życie Zygmunta Wyżykowskiego w latach 50-tych w konspiracji było bardzo podobne do losów bohatera filmu fabularnego „Wyklęty". Podobny system konspiracji, życie codzienne i samotność w otoczeniu konfidentów. Bez jakiegokolwiek zaplecza materialnego i mentalnego.

Na konspirację Zygmunta do 1954 roku został zużyty cały „skarb Wyżykowskich z powstania styczniowego" składający się z pierścieni, broszek, bransoletek, wisiorków, diademów.

Ćwiartka cielaka plus milczenie chłopów kosztowała jeden brylant. We Mstowie, co druga chałupa budowana lub remontowana była z kosztowności Zygmunta Wyżykowskiego. Wszystkie kosztowności były z wyłupanymi kamieniami i w latach sześćdziesiątych straszyły swoim kalectwem rozłupania złota, platyny, srebra.

Jak go zwał, tak go zwał, lecz nikt Zygmunta nie sprzedał UB-ekom. A majątek prysł, bo tak było zapisane w gwiazdach Wolności i Patriotyzmu. Rok 1953 – zdycha w ZSRR Stalin, oprawca milionów współziomków Rosjan. Następuje odwilż polityczna. Zygmunt Wyżykowski odczekuje jeszcze jeden rok nie wierząc UB-owcom i politykom komunistycznym. Ujawnia się w 1954 roku i nie zostaje aresztowany i zabity. Pełna amnestia. W 1954 roku w Polsce w podziemiu żołnierzy wyklętych było chyba trzech, razem z „Lalkiem".

Ostatni ujawnił się właśnie „Lalek” – Józef Franczak w roku 1963 jako Żołnierz Przeklęty, Wyklęty i Niezłomny.

Cześć ich Pamięci. Bóg, Honor, Ojczyzna. Czuwaj!

Wspomnienie Harcerza Aleksandra – Chicago, USA, 2009 r.